

ostravský čolák

časopis Zoologické zahrady
a botanického parku Ostrava

speciální číslo
věnované Petru Čolasovi
ročník XIV.

Na Falklandách

Na Madagaskaru

V Etiopii

V Kašmíru

V Ugandě

V Indii

**Petr Čolas rád cestoval.
Jeho cesty vedly hlavně
za divokými zvířaty
a ochranou přírody...**

Ve Vietnamu

V Indonésii

V Argentíně

Na Galapágách

V Keni

V Singapuru

Na Srí Lance

Na Islandu

Časopis vydala Zoologická zahrada a botanický park Ostrava, příspěvková organizace v roce 2020. Zvíře na titulní straně: hulman uzdičkový, foto Petr Čolas.

Adresa: Michálkovicská 2081/197, 710 00 Ostrava, telefon: + 420 596 241 269 e-mail: info@zoo-ostrava.cz, www.zoo-ostrava.cz (také ve verzi pro slabozraké), GPS 49°50'36.688"N, 18°19'10.615"E; Zřizovatelem Zoo Ostrava je statutární město Ostrava. Zpracovatelé textů: Kateřina Holubová, Jana Kanichová, Šárka Nováková, František Příbrský, Monika Vlčková. Autoři fotografií: Petr Čolas, Jana Kanichová, Tilo Nadler, Vladislav Jiroušek, Pavel Vlček, Monika Vlčková, Lucie Čížmařová, Enrico Gombala, Jiří Novák, Tomáš Jůnek, Ondřej Uhlíř, Le Van Dung, Jaroslav Šlachta, Vít Lukáš, Tomáš Bušina, KASI Foundation, Green-Books.org, Saola Working Group, The Endangered Primate Rescue Center, Hana Svobodová, Sofie Skřípská, Adolf Horsinka, Magazin PATRIOT, archiv Zoo Ostrava. Sazba: Lukáš Pracný. Vytisknuto na recyklovaném papíře. Neprošlo jazykovou korekturou.

Úvodní slovo

Vážení příznivci a přátelé zoo,

na tomto místě k Vám po řadu let promlouval ředitel Zoo Ostrava, pan Petr Čolas. Asi jste zaznamenali tu smutnou zprávu o jeho náhlém úmrtí. Zemřel zcela nečekaně na konci srpna ve věku 55 let uprostřed veškerého dění a spousty rozdělané práce. Tohoto energického člověka s neutuchajícím elánem přemohla zákeřná rakovina slinivky. Petr Čolas pracoval v ostravské zoologické zahradě dlouhých 30 let. Za tu dobu si zde prošel několika profesemi. Začínal jako topič, vyzkoušel si i práci v zookuchyni, pracoval jako chovatel, agronom a zoolog. V roce 1994 se stal náměstkem ředitele a od roku 2004 vedl zoo jako její ředitel. Během 16 let ředitelování pozvedl zoologickou zahradu na prestižní ochranářskou organizaci a jedno z nejnavštěvovanějších míst nejen v Moravskoslezském kraji, ale i v rámci celé České republiky.

Smrt pana ředitele zasáhla nejen jeho rodinu a přátele, ale také všechny zaměstnance zoo, představitele města Ostravy i kraje, kolegy z partnerských zoologických zahrad, další ochránce přírody z celého světa a snad všechny lidi, kteří ho znali. Proto jsme se rozhodli věnovat panu řediteli toto číslo Ostravského čolka. Konec konců i samotný název časopisu, který rezonuje s jeho jménem: čolek – Čolas, byl před 13 lety

zvolen zcela záměrně. V tomto speciálním vydání jsme shrnuli nejdůležitější události, projekty, akce a další počiny, jejichž byl Petr Čolas duchovním otcem nebo se zásadně podílel na jejich realizaci. Věříme, že je z něj zcela patrné, jak moc si zakládal nejen na poctivé práci, ale hlavně na ochraně přírody v těch nejširších souvislostech. Moc mu také záleželo na týmové práci a věděl, že jen společně v týmu a ve spolupráci s širokou veřejností lze něčeho smysluplného dosáhnout. Velmi nás inspiroval a dokázal pro své záměry a vize nadchnout i ostatní.

Přidali jsme i pár momentů z cest pana ředitele. Některé dokumentují fotografie na vedlejší straně. Cestování bylo jeho velkou vášní a během svého života navštívil řadu zemí. Na cestách směřoval do národních parků a rezervací za divokými zvířaty. Poznával nejen místní přírodu, ale zajímal se i o místní obyvatele a jejich každodenní život... Na některých cestách jej velmi zasáhl stav tamní přírody – devastace přirozeného prostředí a mizející populace živočichů, zejména jeho milovaných primátů. A na některé z těchto cest se v jeho hlavě zrodila myšlenka, aby se i ostravská zoologická zahrada zařadila k pokrokovým zoo, které podporují záchranné projekty v místech přirozeného výskytu ohrožených druhů. A tak se i stalo. Zoo Ostrava od roku 2016 podpořila už 17 takových projektů napříč celou zeměkouli. Nejedna spolupráce

dala vzniknout i velmi pevnému a vřelému přátelství s tamními ochránci přírody...

Děkujeme všem, kteří se o dění v naší zoo zajímají, podporují ji a jsou v tom takřkajíc s námi. Děkujeme také těm, kteří přispěli na všechny záchranné projekty. A speciálně na ten „poslední“, který je podrobně popsán a symbolicky zařazen téměř na konci tohoto časopisu... Na samém závěru jsme si dovolili zařadit i vzpomínky blízkých kolegů, spolupracovníků, ale také několika organizací, z nichž je rovněž patrné, že Petr Čolas byl vážnou a uznávanou osobností a v neposlední řadě inspirativním člověkem a přítelem.

Petr Čolas svou zoo miloval, žil pro ni a bojoval za ni i tým zaměstnanců naplno den co den, měsíc po měsíci, rok za rokem až do konce svého života. Jeho snem bylo, aby se Zoo Ostrava stala nejen světovou špičkou v chovu ohrožených druhů zvířat, ale také jednou z předních moderních zoologických zahrad, která se aktivně a významně zapojuje do ochrany divokých zvířat přímo v jejich domovině. Jeho sen se stal skutečností. Tímto speciálním číslem bychom rádi vzdali čest památce člověku, který se do historie naší zoo zapsal tučným a nesmazatelným písmem. Pane řediteli, děkujeme Vám za vše!

Ostravský tým

Starý výběh pro medvědy

Ochranářská evoluce (v) Zoo Ostrava

Zoologická zahrada v Ostravě se za poslední roky změnila k nepoznání a již dávno není pouze o zvířatech v jejím areálu. Několik posledních let cíleně podporuje desítky ochranářských projektů a aktivit po celém světě. Právě ochrana zvířat v jejich přirozeném prostředí (tzv. *in situ*) je jedním z hlavních cílů moderních zoologických zahrad, který Zoo Ostrava bezesporu naplňuje. Ostravská zoo se tak stala jednou z předních ochranářských institucí.

V minulém století se do zoologických zahrad chodilo téměř výhradně za poznáním exotických zvířat celého světa známých z knih, televize či vyprávění. K vybudování lásky ke zvířatům je důležité, aby je lidé viděli na vlastní oči, cítili jejich vůni a slyšeli, jak se vokálně projevují. Princip tohoto vzdělávacího cíle se nezměnil, ale prezentace a podmínky chovu zvířat se významně posunuly kupředu. V zoo už není prioritou nashromáždit co největší množství zvířat, pro která ale často nebyly k dispozici potřebné prostory ani znalosti jejich chovu. Namísto toho se upřednostňuje chov chráněných a v přírodě ohrožených druhů. Zvířata v moderních zoologických zahradách tak nyní představují záložní, geneticky cenné populace pro případ, že by konkrétní živočišné druhy byly v přírodě vyhubeny, jak se již několikrát stalo a jen díky zvířatům odchovaným v zoo nedošlo k jejich úplnému vymizení z planety. Současný vývoj lidstva napovídá, že k těmto smutným událostem bude docházet čím dál tím častěji. Zvířata chovaná v lidské péči jsou ambasadory volně žijících druhů. Jejich prostřednictvím mohou zoo návštěvníky upozornit na problémy

způsobující postupné vymírání některých druhů ve volné přírodě. Cílem zoo je na tyto problémy reagovat a podporovat snahy o zamezení vymírání, kterému v současné době čelí tisíce druhů zvířat i rostlin celého světa. Moderní zoologické zahrady dnešní doby již mají dostatek znalostí a také prostředků k tomu, aby mohly efektivně chránit mnohé druhy živočichů jak ve svém areálu, tak i ve volné přírodě po celém světě. Stávají se tak opravdu významnými hráči na poli ochrany přírody.

Zoo Ostrava prošla, podobně jako mnohé další zoologické zahrady, za poslední roky obrovským a stále se zrychlujícím vývojem. Stále více se zdokonaluje technika chovu a životní podmínky pro zvířata, systematicky se rozšířily aktivity směřující ke zvýšení biodiverzity celého areálu zoo, probíhá zde mnoho výzkumných aktivit. Velký důraz je kladen na to, aby se expozice zvířat co nejvíce podobaly jejich přirozenému prostředí, potažmo aby co nejvíce respektovaly potřeby a přirozené projevy zvířat a podněcovaly jejich přirozené chování. I díky tomu se zde úspěšně rozmnožuje

řada vzácných a ohrožených druhů. Některá mláďata se podařilo dokonce vypustit do volné přírody, kde posilují divoké oslabené nebo vyhubené populace. Ke konci října 2020 bylo ze Zoo Ostrava do přírody vypuštěno více než 630 přirozeně odchovaných mláďat, nejvíce sov pálených, dále sýčků obecných, orlosupů bradatých, ibisů skalních, rysů karpatských a dalších druhů.

Stejně jako tomu je i v nejmodernějších světových zoologických zahradách, s přibývajícimi ochranářskými aktivitami nastal čas přijmout specializovaného pracovníka, který by tyto aktivity systematicky koordinoval. V Zoo Ostrava tak byl zaměstnán historicky první koordinátor mezinárodních *in situ* projektů. Jeden člověk se v průběhu posledního desetiletí rozrostl na celý tým lidí, kteří aktivně část své pracovní náplně věnují ochraně přírody a ohrožených druhů zvířat přímo ve volné přírodě. Tento tým společně řeší jednotnou ochranářskou strategii nazvanou „Ochrana přírody v Zoo Ostrava“, která stanovuje ochranářské priority podle aktuální situace v jednotlivých oblastech

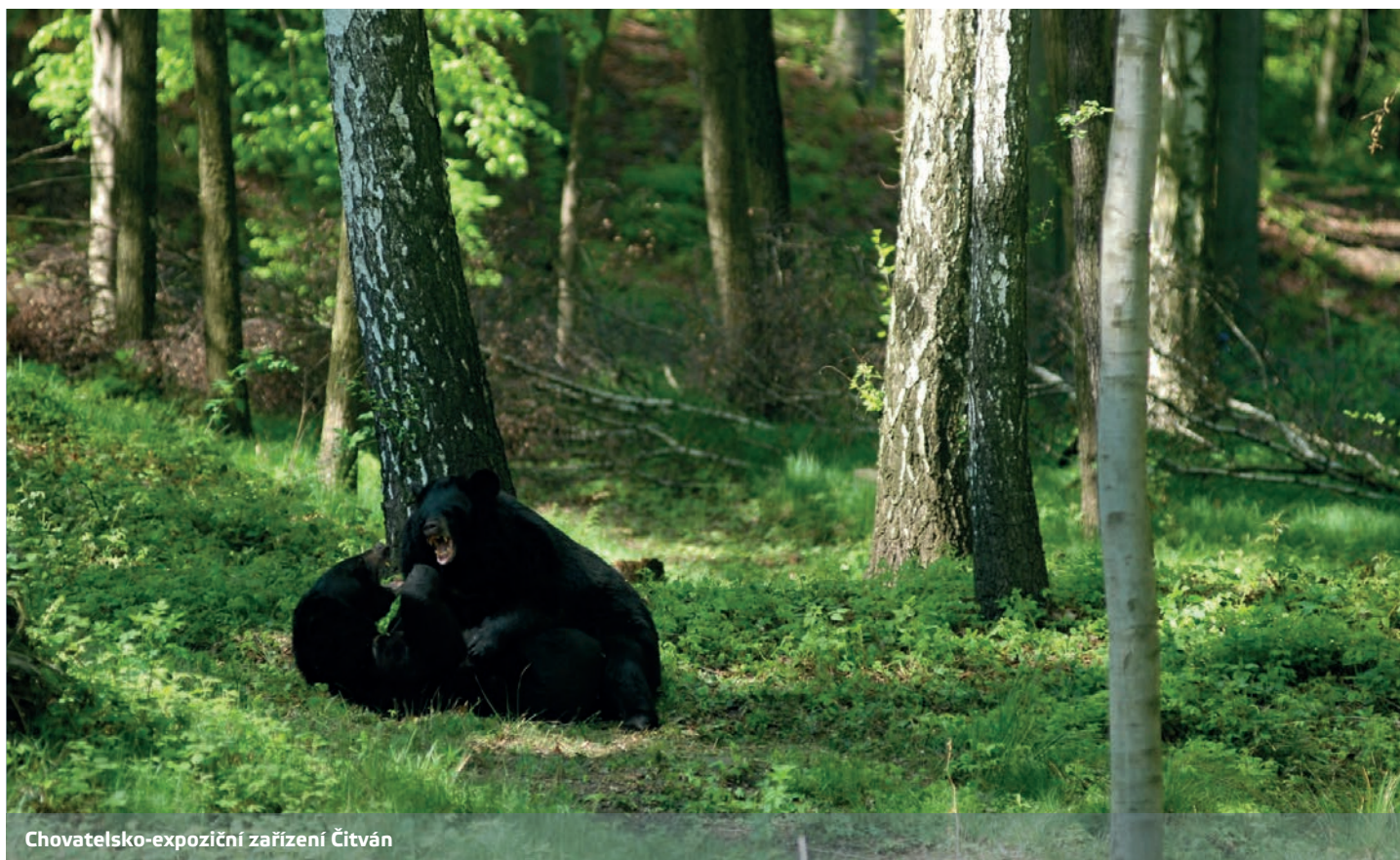
a rozhoduje o podpoře jednotlivých projektů. Rehabilitace outloňů zabavených z černého trhu se zvířaty a práce s komunitami farmářů či podpora vzdělávání dětí na Sumatře, protipytlácké hlídky a ochrana domovského pralesa téměř vyhubeného langura indočínského či langura Delacourova ve Vietnamu, podpora udržitelného zemědělství v oblastech výskytu ohrožených gibbonů stříbrných na Jávě, vypouštění mláďat jednoho z nejhroženějších ptáků světa ibise skalního v Andalusii ve Španělsku, vypouštění mláďat v minulosti vyhubeného orla skalního do Moravskoslezských Beskyd nebo například budování unikátní mokřadní lokality Kozmické ptačí louky na Hlučínsku. To je pouze malá část ochranných aktivit, které Zoo Ostrava podporuje. Více informací o jednotlivých projektech najdete na webu zoo v záložce „Ochrana přírody“ a také na samostatné facebookové stránce „Ochrana přírody v Zoo Ostrava“. Cílem těchto stránek je seznámit veřejnost nejen s aktuálním děním z podporovaných projektů, ale s problematikou ochrany přírody obecně. Takto pojatý osvětový projekt na sociálních sítích je mezi českými zoologickými zahradami jedinečný.

Záchranné projekty jsou podporovány několika způsoby. Jedná se o veřejné sbírky (např. sbírka na výzkum nemocí slonů či na výstavbu záchranného centra pro luskouny) nebo o charitativní běhy (proběhly již celkem čtyři – „Běh Zoo Ostrava pro Kukang/langury/lemury/gibony“). Významným milníkem však bylo zavedení systému podpory ochrany

přírody v rámci programu „Dvě koruny ze vstupu“, kdy každý návštěvník zoo už jen koupí vstupenky automaticky přispívá 2 Kč na ochranu divokých zvířat. Je potřeba zdůraznit, že zoologickou zahradu v Ostravě v posledních letech pravidelně navštěvuje kolem půl milionu návštěvníků ročně. Tato nová etapa směřování ostravské zoo ji plně zařazuje mezi nejmodernější zoologické zahrady světa, které se aktivně snaží nejen o přežití ohrožených druhů zvířat v rámci mezinárodních záchranných chovů v lidské péči, tzn. *ex situ*, ale pomáhají i zvířatům a lidem přímo v jejich domovině, tzn. *in situ*. Děje se tak na mnoha místech naší planety a všude tam, kde to situace umožňuje, a v míře, jak to finanční možnosti dovolí. Velmi nás těší, že jako zoo můžeme být u toho a že jako obyvatelé jedné z nejbohatších částí světa můžeme pomáhat i v místech, kde takové štěstí lidé ani zvířata zatím neměli. Konec konců i naší činností a spotřebitelskými nároky ovlivňujeme oblasti tisíce kilometrů daleko, na opačném konci zeměkoule. Podle výzkumu Mezinárodního svazu ochrany přírody (IUCN) hrají záchranné programy v zoo důležitou roli při obnově 28 % druhů, které jsou v přírodě ohroženy. Zoologické zahrady se stávají stále významnějšími institucemi na poli ochrany přírody a pomáhají přežít ohroženým druhům zvířat po celém světě. Na moderní zoo můžeme být právem hrdí.

Tak, jak tomu bývá, na začátku velkých myšlenek je často jeden osvětový člověk. V případě posunutí Zoo Ostrava mezi přední ochranné instituce byl tímto osvětovým

člověkem její dlouholetý ředitel Petr Čolas. Petr Čolas nebyl jen ředitelem, ale také celoživotním nadšeným ochráncem přírody a zvířat. Díky svému entuziasmu procestoval velkou část světa, kde na vlastní oči viděl, jak moc je v současné době ochrana přírody potřeba. Na svých pracovních i soukromých cestách se setkával s kolegy ze zoologických zahrad a dalších ochranných organizací celého světa. Jeho snem bylo, aby se Zoo Ostrava zařadila mezi přední zoologické zahrady, jejichž hlavním smyslem je podporovat ochranu přírody a zvířat v jejich přirozeném prostředí. Tato myšlenka se mu během jeho 16leté kariéry v pozici ředitele povedla více než na 100 %. Jak rád říkával: „Téměř ve všech oborech i jednotlivých aktivitách mám mnohem radši evoluci nežli revoluci. Vše má svůj čas a historický vývoj nelze jen tak přeskákat. U nás v Ostravě jsme v ledasčem ještě pozadu, ale to, co se snažíme dělat, neděláme úplně špatně.“ Petr Čolas nalezl hned několik mechanismů, jak se do ochrany zvířat zapojit, inicioval vznik projektu „Koruna ze vstupu“, respektive později „Dvě koruny ze vstupu“, veřejných sbírek a mnoho dalšího a zoo se díky němu postupně stala hlavním partnerem hned několika ochranných organizací. Dokonce se zasloužil o nadčasový krok, kdy se ze Zoo Ostrava stal oficiálně také botanický park. Díky jeho životní filozofii si Zoologická zahrada a botanický park Ostrava prošla dokonalou evolucí a během své novodobé historie se opravdu proměnila od Hornického sadu až po světově uznávanou ochrannou instituci.

Chovatelsko-expoziční zařízení Čitvác

Nové stavby a rekonstrukce realizované v letech 2005–2020

V době, kdy Petr Čolas vedl ostravskou zoologickou zahradu, se zasadil o její zásadní rozvoj a modernizaci. Během tohoto období byla postavena řada nových pavilonů a expozičně-chovatelských zařízení, které splňují ty nejpřísnější standardy chovu zvířat v lidské péči. Proběhly rekonstrukce a úpravy některých starších objektů a bylo zbouráno i množství již zcela zastaralých a pro chov nevyhovujících staveb. Budování se nesoustředilo jen na expozice pro zvířata, ale rozvíjel se postupně i botanický program. Kromě toho byla pozornost soustředěna i na rozšiřování služeb pro návštěvníky – vznikla nová občerstvovací místa, restaurace s celoročním provozem, množství odpočinkových míst, dětských hřišť a herních koutků. V neposlední řadě probíhaly i úpravy vedoucí k maximálnímu možnému zpřístupnění areálu zoo handicapovaným.

2005

voliéry severských sov, stáje pro poníky a oslíky

2006

voliéra pro supy bělohlavé

2007

Voliéry ptáků Tibetu a Číny, Botanický park včetně výstavby pěstebních skleníků v zázemí

2008

expozice pro pandy červené a jeřáby bělošijí

2009

Malá Amazonie

2010

Čitván, Na statku, voliéry pro orly, plynořivka areálu

2011

Tanganika, Papua

2013

restaurace Saola, Voliéra Papua

2014

Safari asijských kopytníků,
voliéry pro supy a orlosupy

2015

Pavilon evoluce, Mokřady, Pevninské
ostrovy a vstupní areál, zateplení několika
budov (pavilonů i v zázemí), parkoviště

2016

expoziční pro želvy ostruhaté,
Noční Tanganika

2017–2018

elektrifikace areálu zoo

2018

expoziční Bonsaje a ornamentální stromy

2019

Tsavo, Zahradní umění Dálného
východu, zahájení stavby expozičních
pro gibony bělolící a makaky lví

2020

voliéra La Pampa – pro kondory
a další jihoamerická zvířata, voliéra
pro orly královské a komplex pěti
volier pro naše druhy sov

Chovatelské úspěchy – největší chovné skupiny primátů na světě

Petr Čolas byl také uznávaným odborníkem na poli chovatelském. Díky němu byla a stále je ostravská zoo zapojena do několika desítek mezinárodních záchranných projektů. Řadu let vedl mimo jiné i odbornou komisi pro starosvětské primáty při Unii českých a slovenských zoologických zahrad (UCSZOO) a byl aktivní rovněž na půdě Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA). Díky jeho přístupu ke zvířatům jako k divokým tvorům (ne mazlíčkům) a respektování jejich přirozeného chování se může Zoo Ostrava pyšnit řadou chovatelských úspěchů, zejména u starosvětských opic a lemurů. Aktuálně má největší skupiny chované v lidské péči na světě hulmanů posvátných (*Semnopithecus entellus*) a kočkodanů Dianiných (*Cercopithecus diana*). Úspěšná je i v chovu makaků lvích (*Macaca silenus*) a dalších druhů.

Hulmani posvátní v expozici Čitván

Konference pro učitele

Zoo Ostrava – klíčová vzdělávací instituce v kraji

Kromě ochrany přírody a záchrany neohroženějších druhů živočichů kladl Petr Čolas velký důraz i na vzdělávání a osvětové aktivity. Vzdělávání v oblasti ochrany přírody je vedle záchrany ohrožených druhů druhá stěžejní úloha moderní zoologické zahrady. Velmi si v tomto směru cenil a podporoval spolupráci s dalšími vzdělávacími institucemi a také učiteli z celého Moravskoslezského kraje. Zoo Ostrava má ve své nabídce na tři desítky výukových programů pro děti všech věkových kategorií, pořádá vědomostní soutěže pro žáky základních škol, organizuje řadu doprovodných akcí pro širokou veřejnost v průběhu celého roku a letos už počtrnácté připravila odbornou konferenci pro pedagogické pracovníky. Kromě těchto aktivit se v areálu zoo nachází množství informačních panelů, interaktivních prvků, které zprostředkovávají poučení malým i velkým návštěvníkům zábavnou formou. V neposlední řadě jsou zde k vidění i modely a kosterní repliky vzácných a vyhynulých zvířat. Vyústěním dlouholetého úsilí na poli vzdělávání a velkým oceněním této práce bylo v roce 2017 uzavření Memoranda o spolupráci v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty s Moravskoslezským krajem.

Sbírka na výzkum sloních nemocí

Impulsem pro vyhlášení sbírky bylo narození v pořadí již třetího mláděte slona indického v Ostravě – samičky, která přišla na svět 4. února 2014. Samička měla od narození problémy s příjmem potravy a její odchov byl od počátku velmi komplikovaný. Bohužel v necelých dvou letech, 23. ledna 2016 samička náhle a nečekaně uhynula. Příčinou jejího úmrtí byl sloní herpes virus. Sběrka s názvem „I slůňata stůňou“ byla vyhlášena na jaře 2014 a trvala tři roky. Vynesla neuvěřitelných 878 655,22 Kč! Získané finance byly určeny na podporu výzkumu nemocí slonů, který probíhá na berlínském institutu IZW pod vedením prof. Dr. Thomase Hildebrandta, celosvětově uznávaného odborníka nejen v oboru veterinární medicíny, ale také na poli výzkumu a ochrany přírody. Jeho tým se zabývá studiem působení kyseliny laurové na organismus slonů, zejména pak sleduje možnou souvislost mezi touto kyselinou a sloním herpes virem, tj. smrtelně nebezpečnou nemocí, která může v budoucnu vážně ohrozit celou sloní populaci, a to nejen v lidské péči, ale i ve volné přírodě.

Petr Čolas při předání šeku Thomasu Hildebrandtovi

Zoo Ostrava není jen o zvířatech

Myšlenkou propojit v Ostravě zoologii s botanikou, resp. zoologickou zahradu s botanickým parkem se Petr Čolas zabýval dlouhá léta. Jednak proto, že obojí je spolu velmi úzce spjato, a jednak proto, že botanický směr ostravské zoologické zahrady bezesporu předurčilo její umístění v unikátní přírodní lokalitě Velkého ostravského lesa. Že se jedná o botanicky velmi cenné území, potvrdil i botanický výzkum, který zde probíhal v roce 2003. V roce 2005 se dokonce stala Zoo Ostrava jedním ze zakládajících členů Unie botanických zahrad České republiky. O dva roky později pak byly v areálu vybudovány botanické stezky – Cesta vody, Cesta stínu a Cesta lesa v celkové délce téměř 6 km, které návštěvníkům zpřístupnily další část areálu. V roce 2009 byly postaveny v zázemí dva moderní pěstební skleníky s pestrou kolekcí tropických a subtropických rostlin z různých koutů Země. V roce 2015 byl otevřen Rododendron park s jednou z největších kolekcí rododendronů a azalek v Evropě. V roce 2018 vznikla expozice bonsajů a ornamentálních stromů, na níž v dalším roce navázala expozice Zahradní umění Dálného východu. V témže roce pak zastupitelstvo města Ostravy schválilo změnu názvu zoo na Zoologická zahrada a botanický park Ostrava.

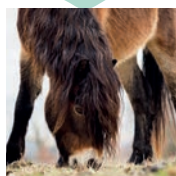
Ochrana přírody napříč zeměkoulí

Petr Čolas se soustředil nejen na zvířata chovaná v zoo, ale velmi usiloval i o to, aby zoo jako instituce mohla podporovat ochranu přírody i za jejími branami (často na opačném konci zeměkoule) v místech přirozeného výskytu zvířat, které v mnohých oblastech bylo a stále je ničeno a přetvářeno lidmi na zemědělskou půdu, pro těžbu surovin, za účelem výstavby nových komunikací či sídel, a mnoho druhů je navíc také nelegálně loveno. Z jeho popudu se zoo v roce 2016 zapojila do mezinárodního systému podpory záchranných projektů Koruna ze vstupu, od roku 2018 pak Dvě koruny ze vstupu. Od zapojení do programu se podařilo podpořit více než 17 nejrůznějších projektů (například v Indonésii, na Madagaskaru, ve Vietnamu, v Senegalu, ale také v České republice) částkou přes 2,5 mil. Kč. Věříme, že společně s našimi návštěvníky v budoucnu podpoříme ještě více projektů.

Vulture Conservation Foundation (VCF)

Ochrana a obnova divokých populací supů a orlosupů v Evropě včetně ochrany jejich přirozeného prostředí.
www.4vultures.org

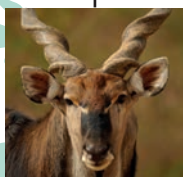
SEMIX

Obnova a management cenných přírodních lokalit a ochrana místní biodiverzity, například v lokalitě Kozmické ptačí louky.
www.natura.semix.cz

Goodeid Working Group (GWG)

Ochrana přirozeného habitatu, výzkum a repatriace kriticky ohrožených mexických ryb gudey pomerančové (*Zoogoneticus tequila*) a jelečka teuchitlánského (*Notropis amecae*).
www.goodeidworkinggroup.com

Derbianus Conservation

Záchrana a výzkum kriticky ohroženého západního poddruhu antilopy Derbyho (*Taurotragus derbianus*) v Senegalu.
www.derbianus.cz

Programme Sahamalaza (AEECL)

Ochrana a výzkum kriticky ohroženého lemura Sclaterova (*Eulemur flavifrons*) v biosferické rezervaci Sahamalaza na Madagaskaru.
www.aeecl.org

KASI Foundation

Chov ohrožených ptáků v záchranných centrech s cílem vytvořit životaschopné záložní populace, rehabilitace jedinců zabavených z černého trhu na východní Jávě v Indonésii.
www.prigen-conservation-breeding-ark.com

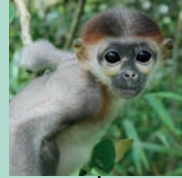
Projekt třídění odpadu v Kuta Male
Nastavení managementu nakládání s odpady v zájmové vesnici Kuta Male na severu Sumatry v Indonésii.

Saola Working Group (SWG)
Ochrana celého Annamského pohoří na hranici Laosu a Vietnamu s cílem zachránit (nejen) saolu před vyhobením.
www.savethesaola.org

Projekt Poksai
Výzkum a ochrana sojkovce dvoubarvého (*Garrulax bicolor*), endemického pěvce z ostrova Sumatra v Indonésii.
www.zooliberec.cz/tomas-busina.html

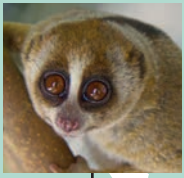
The Endangered Primate Rescue Center (EPRC)
Záchrana, rehabilitace, chov, výzkum a ochrana kriticky ohrožených primátů Vietnamu zabavených z černého trhu se zvířaty.
www.eprc.asia

Sumatran Orangutan Conservation Programme (SOCP)
Prevence vyhubení orangutana sumaterského (*Pongo abelii*) a orangutana tapanulijského (*Pongo tapanuliensis*), ochrana jejich přirozeného prostředí na Sumatře v Indonésii.
www.sumatranorangutan.org

Tonkin Snub-nosed Monkey Conservation Programme
Záchrana kriticky ohroženého langura indočínského (*Rhinopithecus avunculus*) ve Vietnamu.
www.cerec.org.vn

The Kukang Rescue Program
Boj proti ilegálnímu obchodu se zvířaty v Indonésii na Sumatře a ochrana poloopic outloňů váhavých (*Nycticebus coucang*) a outloňů sumaterských (*Nycticebus hilleri*).
www.kukang.org

Projekt Mořskéželvy.cz
Záchrana mořských želv v Indonésii na Borneu v oblasti Berau – ochrana líhnišť, spolupráce s místními komunitami, vzdělávání dětí.
www.morskezelvy.cz

Turtle Foundation
Ochrana mořských želv kožatek velkých na ostrově Sipora v Mentawajském souostroví a dalších druhů želv a mořských ekosystémů v oblasti Bornea (Indonésie) a karet obecných (Kapverdý).
www.turtle-foundation.org

Coffee and Primate Conservation Project
Ochrana gibona jávského (*Hylobates moloch*) a jeho habitatu a pomoc místním komunitám v oblasti střední Jávy v Indonésii.
www.soundcloud.com/swara-owa

Green-Books.org
Propagace ekoaktivit a poskytování dětských knih o zvířatech, rostlinách a přírodě v indonéském jazyce napříč Indonésii.
www.green-books.org

Střípky ze zajímavých rozhovorů s Petrem Čolasem

Časopis Patriot (rok 2016)

Když jsem domlouval náš rozhovor, zeptal jsem se mluvčí zoo, zda byste byl ochoten vyfotit se s nějakým mládětkem v rukách. Dostal jsem jasnou a přímou odpověď, že toto tedy určitě ne. Nejdete tedy tímto směrem, že jako mnohé jiné zahrady lákáte návštěvníky emotivními fotkami exotických mláďat?

Krásné či emotivní fotky a videa zvířat, mláďata nevyjímaje, samozřejmě využíváme při své práci takřka každodenně. Jak při propagaci, tak i při vysvětlování svého poslání a významu pro společnost. Ale to, že se záměrně nenechávám fotit s žádným muckacím roztomilým „mláďátkem“ v rukách, neznamená, že bych neměl rád zvířata. Naopak. Ostatně, nedělají to ani mí zaměstnanci, byť by to bylo mediálně velmi lákavé a vědecké téma. Přinejmenším krátkodobě by to určitě slavilo úspěch. Snažím se ale uvažovat nadčasově a hledět zodpovědně i do budoucna. A spojovat práci ředitele zoo, což je dnes bohužel hlavně úřednicko-manažerská činnost, či i práci kteréhokoli zaměstnance moderní zoo s „muckáním“ se s mláďátky je prostě nonsens. Nejen, že to není pravdivé, ale on to nikdo v naší zoo ani nedělá, nemá na to prostě čas a ví, že to zvířatům mnohem spíše škodí. A neškodí-li jim to přímo, pak přinejmenším to je pro naprostou většinu z nich zcela nepřírozené.

Jak vnímáte diskusi o tom, co vlastně zoo má dělat v případě záchrany zvířat? Jak dalece podporovat přirozenost a jak dalece

Model rosničky v expozici Mokřady

být operačním sálem a laboratoří, které mají zachraňovat za každou cenu, byť v neúplně přirozeném prostředí a metodách?

To jsou v podstatě akademické otázky, které se týkají lidského nahlížení na věc a lidské etiky. Když necháme příliš mluvit filozofy a pseudofilozofy, či humanisty, kteří neznají základní přírodovědné zákonitosti, nerozumí přírodním procesům – tak to vše povede k záhubě zahrady a k záhubě záchranných chovů ohrožených druhů zvířat jako takových. Samozřejmě víme, že a teď samozřejmě v nadsázce, kdo jednou jel dopravním prostředkem, tak se cítí být povolán řídit dopravní podnik. Tak stejně každý, kdo byl jednou jedinkrát v zoo a choval doma křečka, psa, či rybičky, či jehož dědeček měl doma kanáry, považuje se za takového, který rozumí chodu zahrady.

Čím tedy dalším, kromě již zmíněného vytváření záložních populací, mohou být zoologické zahrady pro volně žijící zvířata prospěšné?

V mnoha místech světa je již dnes management záchranných stanic, rezervací a zoologických zahrad propojen. A do budoucna se bude propojovat ještě mnohem více. Ve svých činnostech se totiž tato místa a zařízení vzájemně doplňují a podporují. Učíme se od sebe vzájemně. U mnoha zvířat již nemluvíme o volně žijící populaci zvířat a o populaci v zajetí. Či jak dnes používáme – populaci v lidské péči. Je to správně, zajetí mi evokuje vězení a já ta zvířata přece nezajal. Jako člověk se o ně snažím naopak pečovat. Mluvíme o tzv. metapopulacích vzácných a vyhynutých ohrožených druhů zvířat...

... Management se propojuje a jsem si jistý, že tak to bude i v budoucnosti. Je to až fascinující, když to člověk sleduje. Zvířatům jsou vysazovány stromové koridory, aby se mohla dostat k sobě, propojit a překonat tak místa, kde jim byly dříve přechody znemožněny. Např. rýžovými či sójovými a v jiné části planety třeba palmovými poli či plantážemi. Nebo pro primáty, kteří neslézají na zem, se staví různé můstky a lana, aby se k sobě dostali aspoň nějak přes cesty či jiné překážky. A tomu už se říká management mikropopulace. Sledují se malé populace, které jsou odtrženy od ostatních, a pokoušíme se je propojovat. Jinak mají tendenci velmi brzy zdegenerovat a následně vymřít. Někdy stačí záplava, jindy požár či tornádo a malé populace nevratně a nenahraditelně zaniknou. Budování sítě zoologických zahrad v rámci České republiky, Evropy i celého světa v čím dál těsnějším propojení se

záchrannými stanicemi, rezervacemi, chráněnými územími – to je, ve spojení s výchovou a vzděláváním a ochrannými opatřeními, jediná budoucnost.

Jaké jsou vaše plány do budoucna, máte nějakou vizi?

Já mám v podstatě velmi jednoduchou vizi. A to takovou, že se spolu se svými spolupracovníky pořád systematicky a evolučně pokoušíme vytvářet prostředí, ve kterém se budou dobře cítit zvířata i lidé. To je asi takové moje motto, myslím, že mu není co vytknout, není možné ho napadnout bez ohledu na cokoliv. O toto se systematicky snažíme a postupujeme krok za krokem tak, aby každý návštěvník věděl, že je součástí celku, že tím, že si koupil vstupenku, přispěl na zlepšení nejen věcí v té naší ostravské zoo, ale pomůže třeba i ve Vietnamu nebo v Indonésii... nebo na jiném místě naší planety.

Na co jste nejvíce pyšní?

Pyšní, i když to slovo jen nerad používám, jsme na to, že na území Stromovky vznikl 100 hektarový komplex zoologické zahrady a botanického parku, který ročně přiláká, zatím jen, půl milionu spokojených návštěvníků. Že nabízíme, myslím si, důstojnou alternativu modernímu „šoppingu“ a konzumu. A že snad aspoň trochu přispějeme ke zpomalení jinak nutného od přírody většiny populace a aspoň kapkou přispějeme i ke zpomalení jinak nevyhnutelného úbytku biodiverzity. Nejen naší přírody a krajiny, ale i celého světa. Zní to možná nesrozumitelně nebo namyšleně, ale ono to tak skutečně je. Jsem hrdý na to, jak velkou pomoc na kolika místech světa poskytujeme svou podporou terénních a ochranných projektů. Nebo na to, že v době rozkvětu desítky let budované kolekce našich rododendronů, mimochodem největší ve střední Evropě, je jen málo krásnějších míst nejen v Ostravě, ale bez nadsázky, myslím i ve světě. Nebo na to, že v dolní části zoo je od loňského podzimu vybudovaný jedinečný mokřadní ekosystém, kde můžete nejen vidět unikátní modely našich ohrožených plazů a obojživelníků, ale zaslechnete tam i rosničku či zhlédnete porost praolšín. Že se v areálu postupně daří vytvářet provázaný komplex fauny a flóry. Doufám, že se na podzim spustí i dlouho připravovaný infrastrukturní projekt posílení a modernizace elektrifikace, bez něhož by se celý areál nemohl dále rozvíjet. Mimochodem to si asi umí představit málokdo – bude to znamenat deset kilometrů výkopů elektrického vedení...

Petr Čolas stál u zrodu charitativních běhů v Zoo Ostrava, které na podporu záchranných projektů v různých částech světa vynesly již 638 tisíc korun.

Zoomagazín MF Dnes (rok 2020)

Stále budujete nové expozice. Které z posledních let si nejvíc ceníte?

Máme jedinečné expoziční celky, které snesou nejpřísnější světové hledisko. Na prvním místě bych zmínil Pavilon evoluce, který je unikátní svým pojetím. Mapuje vývoj živočichů od nejjednodušších živočišných organismů až po šimpanze, který je nejbliž člověku. Naši skupině šimpanzů hornoguinejských se letos narodilo první mládě. Máme i další nové a výjimečné expozice, třeba safari s asijskými kopytníky nebo nádherný komplex Čitván pro medvědy ušaté a hulmany posvátné, kteří mají k dispozici asi hektar lesa. Nebylo vůbec jednoduché dosáhnout toho, aby vše fungovalo i s volně žijícími živočichy. Ale podle mě nejde o jednotlivé expozice. S týmem mých spolupracovníků jsme hrdí na něco jiného.

Na velké skupiny vzácných zvířat?

To určitě také. Máme tu skupiny vzácných druhů ohrožených zvířat, například největší skupinu kočkodanů Dianiných na světě. Stejně tak patří k našim chloubám největší skupina vzácných hulmanů posvátných mimo Indii, jedna z nejméně početných skupin makaků lvích na světě či velká stáda v přírodě téměř vyhubených divokých asijských oslů onagerů, v přírodě vyhubených

jelenů siků vietnamských nebo také největší stádo velbloudů dvouhřbých v Česku. Ale já považuji za ještě cennější to, co naše zoo nabízí jako celek.

Co přesně máte na mysli?

Jsme jedinečnou zelenou oázu ve městě, která skýtá prostor k životu ohroženým zvířatům v lidské péči i volně žijícím druhům. Máme upravené části i pralesní partie s divokou přírodou. Návštěvníci u nás najdou odpočinek i zábavu spojenou se vzděláváním o ochraně přírody, což je vedle snahy o zachování ohrožených druhů zvířat pro další generace nejdůležitější úkol moderních zoo.

Koho vzděláváte a jak pomáháte chránit zvířata před vyhubením v přírodě?

Máme programy pro pedagogy i školní děti, snažíme se působit na naše návštěvníky i na domorodce v místech, kde zvířatům hrozí vyhubení. Jsme zapojeni do repatriačních programů – některé druhy mláďat předáváme k vypuštění do přírody. A především podporujeme řadu projektů na ochranu přírody prostřednictvím našich odborníků, spolupracovníků, partnerů, ale i příspěvků ze vstupného. I každý návštěvník přispívá dvěma korunami na záchranu nejohroženějších druhů živočichů a rostlin.

Kam pod vaším vedením směřuje vývoj zoo a jaký je váš osobní cíl?

Takřka celý svůj život jsem zasvětil

ochraně přírody. S týmem děláme vše pro to, abychom nejen zlepšili prostředí chovaných zvířat a budovali pro ně co nejpřírodnější a největší expozice, ale měníme a vylepšujeme i náš přírodní areál. A tím vším i řadou dalších aktivit pracujeme na tom, aby ostravská zoo byla respektovanou institucí na poli biodiverzity a mezinárodní ochrany přírody.

Odkud čerpáte inspiraci?

Vzorů mám mnoho, z každé cesty jsem si nějaký přivezl, ale ne všechny se dají aplikovat. Asi nejpříjemnějším vzorem je pro mě i vzhledem k velikosti zoologická zahrada a vzdělávací centrum, které na ostrově Jersey založil známý britský spisovatel a zoolog Gerald Durrell. Za svého života se stal ikonou ochranářského světa. Hlavně díky tomu, že se snažil chránit zvířecí druhy před vyhubením přímo v místech, kde z divočiny nejrychleji mizí. A podobně jako on se také naše zoo podílí na řadě záchranných projektů po celém světě. Nejde přitom o záchranu jedinců, ale o to, aby lidé, hlavně v rozvojových zemích, pochopili, že jsou také součástí přírody a musí ji chránit kvůli sobě i pro další generace. Naším cílem je, aby ostravská zoo pomáhala tam, kde může, a inspirovala návštěvníky k tomu, že každý musí začít sám u sebe a také chránit přírodu. Je to běh na dlouhou trať, ale já věřím, že se nám docela daří.

Ochrana fauny a flóry v areálu zoo

Areál ostravské zoologické zahrady a botanického parku se nachází v lokalitě Velkého ostravského lesa – v unikátním a pestrém biotopu rozkládajícím se na ploše více než 100 hektarů. Takový má jen málokterá zoo na světě. Díky přírodnímu charakteru, rozmanitosti a členitosti většiny území je tak tento areál nejen příznivým prostředím pro chovaná zvířata, ale útočiště zde nachází i řada volně žijících, často vzácných, ohrožených a z naší krajiny mizejících druhů živočichů a rostlin. Rapidní úbytek celé řady organismů z naší přírody, způsobený přeměnou rázu krajiny, ztrátou přírodního prostředí, využíváním chemikálií apod., je v posledních letech více než alarmující.

Ostravská zoo proto kromě ochrany přírody v různých koutech světa už dlouhé roky aktivně usiluje o ochranu a podporu biodiverzity, tedy rozmanitosti druhů fauny a flóry, i v naší přírodě. Jako na velké většině (nejen) ochranných počínů zoologické zahrady na tom má lví podíl dlouholetý ředitel Petr Čolas. Často nostalgicky vzpomínal, jak za jeho dětství i ve městě běžně vidával dnes již velice vzácné druhy živočichů. Ze všech sil proto podporoval snahy o vytváření příhodného prostředí, kam by se tyto druhy mohly vrátit a kde by mohly prosperovat. Jako ředitel zoo se tak před lety rozhodl pro v prostředí českých zoo nevídanou věc – zaměstnal zkušeného odborníka na ochranu naší přírody, ornitologa Otakara Závalského, aby opatření na podporu biodiverzity v areálu zoo koordinoval. I pro něho byla a stále je tato aktivita

vyvrcholením jeho celoživotních zkušeností a snah v praktické ochraně přírody.

Na začátku bylo nutné vyhodnotit současné podmínky přírodního areálu a navrhnout možnosti a způsoby vylepšení jednotlivých biotopů pro všechny skupiny organismů. Pozornost byla například zaměřena na vytvoření vhodných podmínek pro živočichy spjaté s vodním prostředím. V areálu tak vznikla řada tůňek, bažin a dalších míst, kde je záměrně zadržována voda a zpomalován její odtok z krajiny. V roce 2015 pak byla v zoo otevřena jedinečná expozice Mokřady – unikátní naučná stezka pro obojživelníky, plazy a další zvířata a rostliny. Jejím účelem je nejen zvýšení biodiverzity podmačeného území, zadržení vody v krajině a zlepšení podmínek pro vzácná zvířata a rostliny naší přírody, ale i zvýšení informovanosti návštěvníků o významu mokřadů jakožto jedněch z druhově nejbohatších typů prostředí – pokud možno hravou a interaktivní formou. Expozice je proto doplněna realistickými modely našich plazů a obojživelníků v nadživotní velikosti.

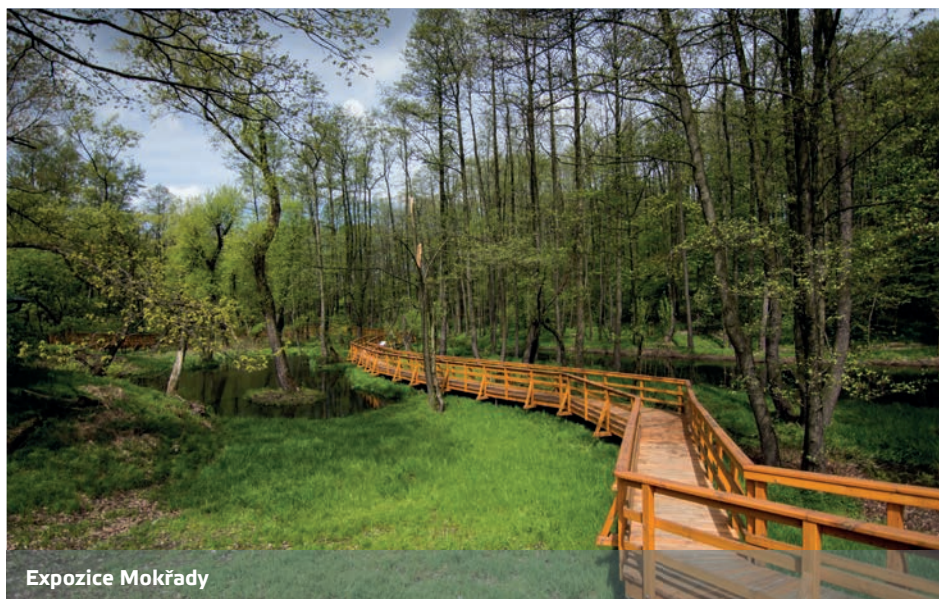
Přelomovým rokem, kdy snahy o podporu lokální biodiverzity v areálu zoo akcelerovaly, dostaly pevný řád a strukturu, byl rok 2017. Řediteli Petru Čolasovi se pro tyto účely podařilo z rozpočtu zoologické zahrady vyčlenit i nemalé finanční prostředky. Celkem bylo v průběhu roku realizováno bezmála 300 opatření, která, ač jsou většinou jednoduchá, mají dalekosáhlý význam pro řadu organismů. Základem všeho je pestrá vegetace – kvetoucí a medonosné rostliny, plodnosné keře a stromy.

V zoo bylo proto vysazeno na 12 tisíc plodonosných keřů a stromů. Nainstalováno bylo více než 260 nejrůznějších budek coby náhradních stromových dutin, a to nejen pro ptáky, resp. drobné pěvce, ale také poštolky či sovy, netopýry, čmeláky a další. Dále byly vybudovány například tři hmyzí hotely, čtyři líhniště pro ještěrky, tři motýlí louky či několik hnízdních stěn pro ledňáčky – právě pravidelné hnízdění těchto nádherných ptačích skvostů považujeme za jeden z velkých úspěchů a dokladů efektivnosti našich opatření.

V roce 2019 pak vznikla tzv. „Stezka biodiverzity“ – trasa se zastaveními, která představují nejrůznější opatření na podporu biodiverzity. Aby živočichové měli možnost přežít, potřebují mít přístup ke čtyřem podmínkám: k vodě, k potravě, k úkrytu a k místu pro rozmnožování, a Stezka biodiverzity nabízí více než dvě desítky příkladů, jak je možné tyto podmínky splnit. Jedná se například o ukázky vybudovaných vodních ploch i napajedel, výsadby plodonosných i hustě stříhaných keřů, výsev motýlí louky, úly, čmelíny a hmyzí hotely, nejrůznější typy ptačích budek i stavebních úprav pro hnízdění druhů obývajících lidská stavení, líhniště pro brouky, ještěrky i hady apod. Za asi nejzajímavější zastávku Stezky biodiverzity a pomyslný vrchol všech po léta vytvářených opatření na podporu biodiverzity lze považovat „Ekověž“ – šest metrů vysokou víceúčelovou dřevostavbu postavenou pro více druhů ptáků, netopýrů i hmyzu a obklopenou mnoha dalšími „biodiverzitními“ opatřeními. Určitě nebudeme přehánět, když Ekověž nazveme světovým unikátem.

Jedněmi z hlavních rolí moderních zoologických zahrad je ochrana přírody a osvěta veřejnosti o potřebě přírodu chránit. Stezka biodiverzity i další stavby a opatření pro volně se vyskytující živočichy a rostliny proto mají přispět ke zvýšení biodiverzity celého areálu naší zoologické zahrady a botanického parku a zároveň ukázat všem návštěvníkům často velmi jednoduchá řešení, jak mohou vlastními silami přispět k zachování rozmanitosti přírody ve svém okolí. Tak, aby naše děti a vnoučata mohly v krajině pozorovat druhy, které jsme my či naši rodiče potkávali před lety...

Více informací a tipů, jak může každý z nás podpořit biodiverzitu ve svém okolí, naleznete na webu zoo: www.zoo-ostava.cz/cz/biodiverzita/.

Expozice Mokřady

Jak a proč vznikla kampaň Ukradená divočina?

Po obchodu s drogami, zbraněmi a lidmi je ilegální obchod s divokými zvířaty a částmi jejich těl (tzv. „wildlife trafficking“) jedním z nejlukrativnějších ilegálních obchodů na světě. Bývá spojen i s další organizovanou trestnou činností – prodej slonoviny například financuje činnost mnohých teroristických skupin. Zároveň představuje zcela palčivý problém pro světovou biodiverzitu – pytláctví dohnalo mnoho druhů rostlin i živočichů až na pokraj vyhubení či způsobilo jejich vymizení ze světa. Při jakýchkoliv snahách o ochranu druhů v místě výskytu (*in situ*) se člověk či organizace stále častěji s touto obrovskou překážkou ze strany lidské ziskuchtivosti potýká. Jak kdysi řekl dlouholetý ředitel naší zoo Petr Čolas: „*Spojit svůj život s pokusem o snížení katastrofálních dopadů současného ilegálního obchodu se zvířaty vyžaduje velkou dávku donkichotství a entuziasmu. I když má člověk až příliš často pocit úplného zmaru a beznaděje, neznamená to, že může na toto snažení rezignovat.*“

Petr Čolas na toto úsilí nerezignoval. Začátkem roku 2017 se mu díky jeho profesním i osobním kontaktům podařilo propojit budoucí zakladatele kampaně Ukradená divočina – první kampaně svého druhu v České republice, jejímž cílem je seznámit veřejnost s dosud málo známými fakty a detaily nelegálního obchodování s divokými zvířaty, částmi jejich těl a výrobky z nich v Evropě, potažmo přímo v Česku. Ačkoliv je totiž Česká republika malá středoevropská země, která nemá své volně žijící tygry, nosorožce, slony, luskouny a další často pašovaná divoká zvířata, je do mezinárodních sítí nelegálního obchodu až překvapivě velkou měrou zapojena. Figurujeme v něm jako uprostřed Evropy šikovně situovaná tranzitní země s pověstnými českými „podnikavci“ všeho druhu a s velkou vietnamskou komunitou. Nelegální obchod s „wildlife“ tak není problémem jen Asie či Afriky, ale úzce se dotýká i nás, Čechů – a přitom málokdo má o tom vůbec ponětí. To si Ukradená divočina od svého zrodu klade za cíl změnit.

Kromě ředitele ostravské zoologické zahrady Petra Čolase, který byl otcem celé myšlenky, za vznikem kampaně stojí Pavla Řihová, vedoucí Oddělení mezinárodní ochrany biodiverzity a CITES České inspekce životního prostředí, František Přiborský, koordinátor mezinárodních *in situ* projektů Zoo Ostrava a vedoucí záchranného programu Kukang, Lucie Čížmářová, terénní zooložka Zoo Olomouc,

Tým Ukradené divočiny

fotografka a koordinátorka veterinární péče a welfare v záchranném programu Kukang, Kateřina Holubová, pracovnice propagace a ochrany přírody v Zoo Ostrava a mluvčí záchranného programu Kukang, a Dominika Formanová, inspektorka oddělení CITES České inspekce životního prostředí. Když Petr Čolas tuto skupinu lidí před několika lety seznamoval, možná ani netušil, jak úspěšný projekt propojující většinu (nejen) českých a slovenských (nejen) zoologických zahrad zanedlouho vznikne...

Na konci letošního června tomu byly už dva roky od chvíle, kdy Zoo Ostrava a organizace The Kukang Rescue Program kampaň Ukradená divočina společně oficiálně představily veřejnosti. Za tu dobu se ke kampani připojilo 16 českých a slovenských zoo, německá Kölner Zoo a estonská Tallinn Zoo (a již brzy přibude i několik dalších evropských zahrad), několik krajských úřadů, škol a dalších institucí, ale také přední české i mezinárodní ochránářské organizace, konkrétně Vulture Conservation Foundation, Česká společnost ornitologická, Turtle Foundation, WildAid, TRAFFIC, Global Tiger Forum a Earth League International. Kampaň získala pozornost a podporu i Evropské a Světové asociace zoologických zahrad EAZA a WAZA. Dvě série osvětových fotografií Lucie Čížmářové vytvořených pro kampaň i jejich příběh navíc uspěly v mezinárodní fotografické soutěži International Photography Awards (IPA).

Již záhy po spuštění kampaně se podařilo získat záštitu Ministerstva životního

prostředí. Při této příležitosti se v roce 2018 vyjádřil Petr Čolas: „*Spolupráci Ministerstva životního prostředí, Zoo Ostrava a záchranného programu Kukang na tak důležitém tématu, jakým je ilegální obchod se zvířaty, vnímám jako další z milníků v historickém vývoji českých zoologických zahrad.*“ Tato spolupráce navíc naplňuje jeden z cílů Akčního plánu EU pro boj proti nezákonnému obchodu s volně žijícími druhy. V průběhu roku 2020 se pak po bok kampaně připojil další významný partner zabývající se nelegálním obchodem s volně žijícími živočichy – Celní správa ČR.

Ukradená divočina je zářný příklad toho, že i jednotlivec dokáže svou myšlenkou a odhodláním nastartovat velké věci, pokud se mu povede získat na svou stranu další podobně nadšené a odhodlané lidi, a tak pomoci měnit svět kolem nás. Idea Petra Čolase na vytvoření této unikátní komplexní kampaně představovala další kamínek mozaiky naplňující jeho životní postoj a poslání, které ve svém medailonku pro Ukradenou divočinu popsal slovy: „*My lidé jsme toho už zničili a vyhubili tolik, že jakákoli ztráta dalšího živočišného nebo rostlinného druhu nás posunuje ke zhroucení celých ekosystémů. Každý z nás je na světě jen na krátké návštěvě. Měl by proto v čase, který je mu dán a o kterém nevíme, jak dlouho bude trvat, nehromadit jen pomíjivé zemské statky. Měl by se raději pokusit udělat vše proto, aby těm, co přijdou po něm, předal Zemi alespoň v takovém stavu, v jakém ji převzal od svých předchůdců. Anebo ještě lépe, ve stavu lepším.*“

Projekt na ochranu langura Delacourova a sbírka na počest Petra Čolase

Langur Delacourův (*Trachypithecus delacouri*) se vyskytuje pouze ve Vietnamu a patří mezi kriticky ohrožené druhy. Byl dokonce zařazen mezi 25 nejohroženějších primátů světa. Na pokraj úplného vyhubení se tyto languri dostali v důsledku ztráty přirozeného prostředí a lovu pro tradiční medicínu v posledních desetiletích 20. století. Jediným místem, kde se ještě vyskytuje životaschopná populace langura Delacourova v bezpečném prostředí, je přírodní rezervace Van Long v severovietnamské provincii Ninh Binh. V roce 1993 byla v této lokalitě objevena malá populace langurů čítající okolo pouhých 50 jedinců. Díky vyhlášení Van Long za chráněné území v roce 2001 a systematické ochraně této oblasti před pytláctvím, do které byly zapojeny i místní komunity, se populace langurů za posledních 19 let zčtyřnásobila na přibližně 200 jedinců. Chráněné území o velikosti

3000 ha zahrnující 1000 ha vodní plochy se postupně stalo také vyhledávaným turistickým cílem, kde je možné divoké langury Delacourovy sledovat v jejich přirozeném prostředí. Díky úspěšné ochraně a výhodám pro místní komunity byla rezervace v roce 2020 navíc nominována na tzv. Zelený seznam Mezinárodního svazu ochrany přírody (IUCN)*, a to jako vůbec první přírodní rezervace ve Vietnamu.

Na základě průzkumů z 90. let 20. století byla objevena i druhá větší populace langurů Delacourovy s přibližně 80 jedinci, a to v nechráněné oblasti Kim Bang v provincii Ha Nam, která sousedí se zmíněnou provincií Ninh Binh a onou rezervací Van Long. Mezi skupinami z rezervace Van Long a oblasti Kim Bang bohužel z důvodu stavby masivní silnice a nové vesnice (kterou budou obývat lidé přesídlení z místa plánované stavby vodní elektrárny) již nelze vytvořit přírodní

koridor, a tak je propojit, což by oběma skupinám zvýšilo šanci na dlouhodobé přežití. Budoucnost populace v oblasti Kim Bang je tedy minimálně nejistá.

Podpora Zoo Ostrava

Zoo Ostrava projekt na ochranu langurů Delacourovy podporuje od roku 2019 několika způsoby. Nejdříve za účelem šíření zprávy o ochraně rezervace Van Long a langurů Delacourovy mezi turisty i místní obyvatele byly navrženy velkoformátové panely. Za finanční podpory ostravské zoo a nizozemského velvyslanectví v Hanoji bylo vyrobeno a kolem rezervace umístěno sedm těchto panelů. Dále se Zoo Ostrava do ochrany langura Delacourova zapojila podporou terénního výzkumu vedeného zástupci přírodní rezervace ve spolupráci s Frankfurt Zoological Society, jehož cílem bylo vyhodnotit stav populace tohoto vzácného vietnamského endemického

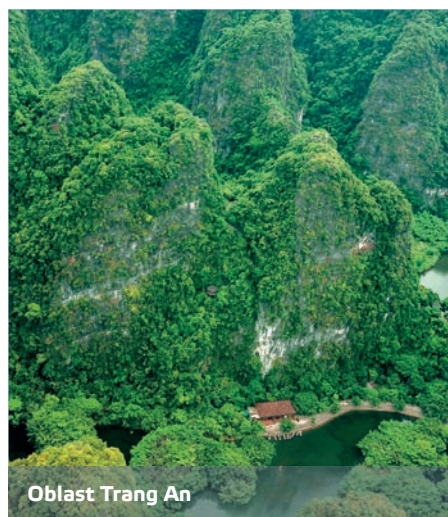

primáta v oblasti Van Long. V rámci tohoto terénního výzkumu Zoo Ostrava finančně podpořila trénink 30 strážců ve využívání „chytrých“ technologií. Cílem bylo vyškolení lesní strážce z řad místních komunit v používání speciální mobilní aplikace, díky níž mohou zaznamenávat, vyhodnocovat a následně zdokonalovat efektivitu vymáhání zákonů na ochranu divokých zvířat i samotné ochrany přírody v této oblasti. V letošním roce navíc Zoo Ostrava pro tento projekt získala ve spolupráci s koalicí Asian Species Action Partnership (ASAP) finanční prostředky na aktivity s cílem rozšířit rezervaci Van Long o další hodnotný habitat v sousední provincii Hoa Binh a o rozloze přibližně 1000 ha. Dalšími partnery pro rozvoj a ochranu Van Long jsou vedle Zoo Ostrava také již zmíněná Frankfurt Zoological Society, dále Fauna & Flora International a Mezinárodní svaz ochrany přírody (IUCN).

Sbírka na počest Petra Čolase

Několik malých a izolovaných skupin langurů Delacourových se nachází také v oblasti Bim Son a v jedné z oblastí v provincii Ha Tay. Pokud by se pro ochranu a propojení těchto malých skupin nic neudělalo, v blízké době by úplně zmizely, a languri by tak zůstali už opravdu jen ve dvou posledních větších skupinách zmíněných výše. Právě proto se v současné době plánují průzkumy, jejichž cílem je získat podrobný přehled o těchto malých izolovaných skupinách a posoudit možnost jejich přemístění. Malá populace langurů existovala asi před dvěma desetiletími také v oblasti Trang An, která v roce 2014 získala status Světového dědictví UNESCO. Trang An je úchvatnou malebnou krajinou pod přísnou ochranou s vynikajícím prostředím pro langury Delacourovy. V případě, že by průzkum izolovaných skupin v oblasti Bim Son ukázal, že jsou tyto jedinci vhodní k přemístění, Trang An by bylo ideálním místem pro založení třetí populace právě z nich.

Vedoucím celého projektu na ochranu langura Delacourova je Tilo Nadler. Tilo je celoživotním zapáleným a uznávaným

Oblast Trang An

Petra Čolas s Tilem Nadlerem

ochráncem primátů, zakladatelem záchraného centra pro ohrožené vietnamské primáty EPRC (Endangered Primate Rescue Center) a také dlouholetým přítelem zesnulého ředitele Zoo Ostrava Petra Čolase. Petra Čolas byl celým svým srdcem velký ochránce přírody v různých koutech světa – a k tomu samému dlouhé roky vedl i zaměstnanec Zoo Ostrava a jeho blízké spolupracovníky. Bezpochyby by si tak přál, aby i po jeho odchodu neustalo jejich společné úsilí o ochranu přírody a jejich energie byla využita tím správným směrem. Na základě toho se nejbližší rodina a zaměstnanci zoo společně shodli na tom, že spíše než koupí drahé smuteční kytice nebo věnce bude nejhodnějším vyjádřit svou vzpomínku na Petra Čolase podporou jednoho ze záchraných projektů, které mu byly blízké a které chrání jeho oblíbené primáty. Vybrán byl právě projekt na ochranu langura Delacourova ve Vietnamu vedený jeho dlouholetým přítelem Tilem. Ke sbírce se nakonec nepřipojila jen rodina pana ředitele a kolegové ze Zoo Ostrava, ale také široká zoo komunita z celé České republiky a Evropy včetně mnoha dalších českých i zahraničních ochránců přírody.

Za měsíc a půl se povedlo vybrat úžasnou částku 202 159,20 Kč, která byla následně zaslána na účet projektu do Vietnamu. Tento projekt je na svém začátku a každá podpora významně pomůže kriticky ohrožené langury zachránit. Po diskusí s Tilem bylo rozhodnuto, že finanční prostředky sbírky budou využity k zahájení komplexního průzkumu zaměřeného na lokalizaci posledních zbývajících jedinců langurů žijících v oblasti Bim Son a v oblasti v provincii Ha Tay a jejich následně přemístění na území oblasti Světového dědictví UNESCO Trang An. Přesun bude plánován na základě všech

nezbytných postupů, jako je dodržování pokynů IUCN pro translokaci zvířat, které zahrnují získání všech potřebných povolení, zdravotní prohlídky zvířat a následný zpětný monitoring vypuštěných jedinců. Bez hlubšího zkoumání se vše může zdát poměrně složité, ve skutečnosti je to ale jednoduché: Jsou zde tři pravděpodobně poslední místa s výskytem langurů Delacourových. V chráněné rezervaci Van Long máme velkou životaschopnou populaci. Druhá, menší, ale stále životaschopná skupina je v nechráněné oblasti Kim Bang. Máme zde ale také oblasti Bim Son a oblast v provincii Ha Tay s izolovanými malými skupinami, které by bylo potřeba společně přesunout na jedno chráněné místo. A právě tento přesun do oblasti Trang An se teď uskuteční díky myšlenkám a osobnosti Petra Čolase.

Vytváření co nejstabilnějších populací zajistí dlouhodobé přežití daného druhu. Jednotlivé populace druhu mohou být totiž náchylné k nemocem nebo genetickým vadám. Kritické pro ně mohou být také změny životního prostředí, jako je úbytek zdrojů potravy způsobený například chorobami rostlin či přeměna nebo destrukce přirozených stanovišť druhu atd. Vytvoření třetí záložní populace v oblasti Trang An se tak může stát pro dlouhodobé přežití langurů klíčové. Petra Čolas by z tohoto počínu byl bezpochyby nadšen a s největší pravděpodobností by všem vzkázal něco jako: „Děláte mi radost a jsem rád za to, jak dobře jsem vás všechny vychoval.“

* Zelený seznam připravuje IUCN a měl by prezentovat úspěšné obnovování populací ohrožených druhů jako protíváha Červenému seznamu ohrožených druhů.

Zavzpomínali na Petra Čolase

„Jsem moc smutný, ztratil jsem kamaráda, partáka na cestách. Měli jsme k sobě blízko, někdy až příliš, třeba když jsme na pustém ostrově na Falklandách spali v tak malém stanu, že jsme se nemohli ani pohnout. Petra jsem viděl poprvé, když ke mně jako student prvního ročníku vysoké školy chodil do kanceláře. Ing. Petr Čolas, byl jednou z nejvýraznějších postav našich zoologických zahrad. Ostravskou zoo posunul na tu nejvyšší úroveň. Petr odešel do zoologického ráje, musíme tam všichni, ale Petr měl ještě počkat. Takových jako byl on, je velmi málo. Bude nám všem chybět. Petře nikdy nezapomenu na krásné chvíle, které jsme spolu na cestách prožili.“

VLADISLAV JIROUŠEK, EMERITNÍ ŘEDITEL ZOO JIHLAVA

„Včera nás zastihla velmi smutná zpráva, zemřel Petr Čolas, dlouholetý ředitel Zoologické zahrady a botanického parku v Ostravě, především ale skvělý člověk, odborník na slovo vzatý, kamarád, se kterým jsme úzce spolupracovali desítky let. Naše zařízení byla a jsou úzce propojena v rámci několika projektů, bezesporu nejvíce s projektem „Návrat orla skalního do ČR“, ale i v řadě dalších. Petr Čolas dostal během svého působení ZOO v Ostravě mezi nejlepší zoologické zahrady v Evropě, jeho práce byla také úzce spojena s důležitými ochranářskými aktivitami ZOO Ostrava v řadě zemí světa, jen namátkou jde o projekty na záchranu živočišných druhů v Indonésii, Vietnamu, či na Madagaskaru. S Petrem jsme se znali a přátelili od jeho nástupu do zoologické zahrady, byli jsme na „společné ochranářské vlně“, v posledních letech jsem s ním neprobíral „jen“ ochranářské záležitosti, ale z pozice senátora také diskutoval připravovanou legislativu dopadající na provoz těchto zařízení. Petr Čolas byl velkým znalcem primátů, miloval lemury, v zoologické zahradě dokázal úžasné věci, úspěšně válčil s nebývalou byrokracií a byl neobyčejně skromný. Je to obrovská ztráta pro jeho rodinu, pro ZOO, pro nás, kteří jsme si velmi vážili jeho přátelství.“

PETR OREL, VEDOUcí ZÁCHRANNÉ STANICE PRO VOLNĚ ŽIJÍCÍ ŽIVOČICHY V BARTOŠOVICÍCH, SENÁTOR

„Měl jsem to štěstí mít v životě dva otce. Oba mi do života dali hrozně moc a každého z nich považuji za velkého přítele. Tím prvním je můj biologický otec František Příbrský a druhým byl Petr Čolas, ředitel Zoo Ostrava a můj mentor. Petr nás v úterý opustil. Byl to ve všech ohledech výjimečný člověk. Byl velmi skromný, nikdy nevyžadoval pozornost, ale o to více toho dokázal. Sociální sítě nebyly jeho doménou a ani já většinou nemám potřebu na nich sdílet takto osobní věci. Ale současně mi záleželo na tom, aby se vědělo, co vše Petr dokázal pro Zoo Ostrava, zoologické zahrady jako celek, záchranný program Kukang a ochranu přírody celého světa. Rád bych, aby se vědělo také to, že jeho odkaz bude žít dál s námi všemi, ze kterých, jak rád v nadsázce sobě vlastní říkal, se snažil udělat alespoň trochu lidí. Když jsme zakládali Ukračenou divočinu, Petr řekl: „Každý z nás je na světě jen na krátké návštěvě. Měl by proto v čase, který je mu dán a o kterém nevíme, jak dlouho bude trvat, nehromadit jen pomíjivé zemské statky. Měl by se raději pokusit udělat vše proto, aby těm, co přijdou po něm, předal Zemi alespoň v takovém stavu, v jakém ji převzal od svých předchůdců. Anebo ještě lépe, ve stavu lepším.“ Splnil to na více než 100 %. Udělal toho za svůj život opravdu hodně a já se maximálně vynasnažím, aby jeho odkaz žil dál. Radostnou a bezstarostnou cestu, Peťo.“

**FRANTIŠEK PŘIBRSKÝ, KOORDINÁTOR MEZINÁRODNÍCH IN SITU PROJEKTŮ
ZOO OSTRAVA, ŘEDITEL THE KUKANG RESCUE PROGRAM**

„V úterok podvečer nás prekvapila smutná správa. Po ťažkej krátkej nemoci zomrel dlhoročný riaditeľ ZOO Ostrava a môj kamarát Ing. Petr Čolas. Petra som spoznal na prvom výjazde vtedy ešte československých zoologických záhrad do ZOO Londýn. Písal sa rok 1992. Obaja sme v tej dobe začínali svoju prácu pre české a slovenské zoo. Mali sme pred sebou takmer 30 rokov priateľstva a výbornej spolupráce. Z Petra vyrástol jeden z veľikánov zoo sveta mojej generácie, rešpektovaný doma i v zahraničí. V poslednom desaťročí v ňom košíková ZOO našla podporovateľa, konštruktívneho kritika i obhajcu v európskom priestore. V neposlednom rade musím upozorniť, že sa do dnešných dní ako jeden z mále českých zoológov komplexne nielen zaujímal ale aj dobre orientoval v problematike ochrany a záchranu slovenskej fauny. Udržiaval tiež živé kontakty aj s ochranárskymi organizáciami a národnými parkami na Slovensku. Petrov predčasný odchod je veľká strata pre svet českých a slovenských zoologických záhrad.“

ERICH KOČNER, ŘEDITEL ZOO KOŠICE, PREZIDENT UNIE ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH ZOOLOGICKÝCH ZAHRAD

„Zemřel jeden z mých dlouholetých přátel, který nejenže pozdvihl ostravskou zoo na úroveň jedné z nejmodernějších zoologických zahrad, ale zasloužil se velkým dílem i o to, že je dnes ochrana přírody v tropech nedílnou součástí úlohy a práce většiny našich zoo. Také na tom, že dodnes probíhá naše ochranářská práce v Balíkápanském zálivu, má Petr velkou zásluhu. Pomohl odstartovat smysluplnou životní dráhu mnoha lidí, včetně té mojí. Petr odešel mnohem dříve, než by mě kdy napadlo, ale zanechal po sobě nadčasové dílo a mnoho pokračovatelů.“

**STANISLAV LHOTA, PRIMATOLOG, TERÉNNÍ ZOOLOG ZOO ÚSTÍ NAD LABEM, VEDOUcí
ZÁCHRANNÉHO PROJEKTU PESISIR BALIKAPAN (ZÁTOKA NOSATÝCH OPIC)**

„Když jsem se dozvěděl o úmrtí ředitele ostravské Zoologické zahrady pana Petra Čolase, byl jsem zdrcen a smutný. Před několika měsíci jsem od něho obdržel vzkaz, že by se se mnou chtěl sejít. Ke schůzce nakonec nedošlo patrně z důvodu jeho nemoci. Už se nedozvím, co mi chtěl sdělit. Ale jeho sdělení lze nejlépe odvodit z jeho citátu, který jsem si dovolil požit z dostupného tisku. „My lidé jsme toho už zničili a vyhubili tolik, že jakákoli ztráta dalšího živočišného nebo rostlinného druhu nás posunuje ke zhroutilí celých ekosystémů. Každý z nás je na světě jen na krátké návštěvě. Měl by proto v čase, který je mu dán a o kterém nevíme, jak dlouho bude trvat, nehromadit jen pomíjivé zemské statky. Měl by se raději pokusit udělat vše proto, aby těm, co přijdou po něm, předal Zemi alespoň v takovém stavu, v jakém ji převzal od svých předchůdců. Anebo ještě lépe, ve stavu lepším. „Hluboka a závažnost tohoto naléhavého textu je přesně to, co sdílím ve své mysli a co se snažím alespoň v malém rozsahu dle svých možností uplatňovat v budování a správě našich přírodních rezervací. Pan Petr Čolas byl obeznámen s našimi projekty a byl jejich příznivcem, snažil se je podporovat i finančně. Patří mu za to velký dík a slibuji za kolektiv přírodě nakloněných příznivců v Semixu, že na realizaci závěru plynoucích z citátu budeme usilovně pracovat.“

KAMIL LISAL, SPOLUMAJITEL SPOLEČNOSTI SEMIX

Omlouvám se, že jsem neodpověděl dříve. Musím přiznat, je to pro mě těžké. Byl jsem informován již několik hodin poté, co zemřel, tato ztráta mě velmi zaskočila. Je velmi obtížné najít ta správná slova. Petr byl učitelem pro mnoho biologů i lidí v zoologických zahradách v ČR a dělal toho opravdu mnoho, aby otevíral dveře a stavěl mosty s ostatními kolegy v Evropě i v jeho vlastní zemi. Vzpomínám na jeho skromnost a empatii a na to, jak moc byl odevzdán své práci a lidem, s nimiž pracoval. Bude nám chybět. Vyjadřuji upřímnou soustrast i svou podporu, Vám, Petrovým kolegům a jeho rodině.

Na shledanou, přáteli.

„Skutečná skromnost nezůstane nikdy nerozpoznána. Ona se podobá tomu jarnímu květu, který se nachází schovaný pod svou bylinou a jehož vůně se rozprostírá do daleka.“
Adolphe d'Houdetot (1853)

“Sorry not to answer earlier. I have to admit that it was difficult for me. I,ve been informed few hours after he passed away and the loss stunned me quite a bit I think. Difficult to find the right words. Petr was a mentor for many biologist and zoo people in Czech Republic and he did so much to open doors, build bridges with all colleagues in Europe and is own country. I will remember his humility and empathy and he was so dedicated to his job and people he worked with. We will miss him.” I present you all my condolence and my support to you, Petr’s colleagues, and to his Family.

Au revoir l’ami.

« La véritable humilité ne reste jamais inconnue; elle ressemble à cette fleur du printemps qu’on trouve cachée sous l’herbe, et qui répand son odeur au loin. »
Adolphe d’Houdetot (1853)

BRICE LEFAUX, ŘEDITEL ZOO MYLHÚZY, FRANCIE

„Jsme bolestně zarmoucení zprávou o Petrově smrti. Velice jsme ho obdivovali a vážili si ho a bude nám moc scházet spolupráce s ním, jeho laskavost, láska a štědrá podpora ochrany primátů ve Vietnamu. Nemohu uvěřit, že naše setkání v NP Pu Mat a v Hanoi letos v únoru bylo tím posledním. Byl tehdy tak silný a nadšený. Prosím, přijměte naši upřímnou soustrast s Vámi a Petrovou rodinou.“

„We here are sorely grieved to learn of the death of Petr. We had the greatest admiration and regard for him and will miss working with him, his kindness, his love and generous support to the primate conservation in Vietnam. I cannot imagine the meeting with him in Pu Mat NP and in HaNoi in February is my last meeting with him. He was so strong and enthusiastic then. Please accept our heartfelt sympathy and condolences with you and Petr’s family.“

NGUYEN DANG, ZÁSTUPCE ŘEDITELE CEREC (CENTRE FOR RESOURCES, ENVIRONMENT AND CLIMATE CHANGE) S RODINOU, VIETNAM

„Včera jsem se dozvěděl, že Petr zemřel a byl jsem otřesený. Znal jsem jej po desetiletí a bude chybět nejen jako velmi profesionální kolega, ale rovněž jako velmi laskavý a citlivý člověk oddaný našemu společnému cíli pro spolupráci zoologických zahrad. Prosím, předejte můj pozdrav jeho rodině a týmu Zoo Ostrava.“

„I heard yesterday that Petr passed away and I was shocked. Knowing him for decades I will not only miss a very professional colleague, but also a very kind and empathic person, dedicated to our overall goal in zoo collaboration. Please give my regards to the family and the Ostrava Zoo team.“

THOMAS KAUFFELS, PREZIDENT EAZA A ŘEDITEL ZOO KRONBERG, NĚMECKO

„Ach můj Bože, tohle je opravdu velmi těžký šok – jsem z toho velmi sklíčený. Byl opravdový přítel, a kdyby mezi námi žilo více osobností, jako byl on, byl by svět, a obzvlášť ten „ochranářský“, úplně jiný. Nenacházím další slova – jsem tak smutný!“

„Oh my God, this is really a very hard shock - it makes me extremely depressed. He was really a friend and with more persons like him the world and especially the „conservation world“ would be different. I don’t find more words - I am so sad!“

TILO NÄDLER, ZAKLADATEL EPRC, KONZULTANT V OBLASTI DIVOKÉ PŘÍRODY PRO ODDĚLENÍ OCHRANY LESA PROVINCE NINH BINH, VIETNAM

Vážený pane řediteli Petře Čolasi,

jménem Světové asociace zoologických zahrad a akvárií (WAZA) bych Vám rád poděkoval za Vaše nadšení pro divoká zvířata a veškerou tvrdou práci, kterou jste pro naši profesi odvedl.

Díky 20 letům Vaší práce v Zoologické zahradě a botanickém parku Ostrava jste nabyl zkušenosti na různých pozicích a získal výjimečný rozhled. Rozvoj Vaší organizace a jejich terénních projektů je živým svědectvím Vašeho odhodlání dělat svět lepším pro lidi i pro přírodu.

Toto odhodlání ovlivnilo i Unii českých a slovenských zoologických zahrad, v jejíž Radě zasedáte a kde zároveň spolu-koordinujete expertní komisi pro starosvětské primáty.

Pod svým vedením jste se zasadil o větší důraz na vzdělávání prostřednictvím konferencí pro učitele, vědomostních soutěží a rozsáhlých vzdělávacích programů. Co se týče podpory ochranářských terénních projektů, zavedl jste způsoby, jak pro tyto účely získávat finanční prostředky, a vytvořil jste pracovní pozici pro záchraný program Kukang na Sumatře. V oblasti udržitelnosti jste nastavil určité postupy v rámci zoo, ale kromě toho jste se také zapojil do snahy o ekologicky šetrnou produkci kávy v Indonésii. Z hlediska welfare zvířat došlo ve Vaší zoo k významným změnám a modernizacím.

Je nám ctí, že Zoo Ostrava získala grant WAZA Nature Connect Grant na projekt FREE AS A BIRD, zaměřený na výlety za pozorováním ptáků pro indonéské městské rodiny. Tato iniciativa probíhá na ostrově Jáva, který zažívá jednu z největších krizí nelegálního obchodu s ptáky, což způsobuje ohrožení tisíců druhů ptáků. Tento projekt je jednou z mnoha ochranářských kampaní, které jste vedl.

Spolu s mými kolegy jsme se s Vámi vždy rádi setkávali na konferencích nebo si s Vámi vyměňovali e-maily a těšil nás Váš vřelý a laskavý způsob jednání s lidmi.

Jsmo inspirováni Vaším odhodláním a prací a jsme Vám za toto vše vděční.

S úctou

PROF. THEO PAGEL, PREZIDENT, SVĚTOVÁ ASOCIACE ZOOLOGICKÝCH ZAHRAD A AKVÁRIÍ
MARTÍN ZORDAN, DRVET, VÝKONNÝ ŘEDITEL, SVĚTOVÁ ASOCIACE ZOOLOGICKÝCH ZAHRAD A AKVÁRIÍ

CENA MĚSTA OSTRAVY

In memoriam byla Petru Čolasovi udělena Cena města Ostravy. Rozhodli o tom zastupitelé na svém zasedání ve středu 16. září 2020. Cenu, která je ohodnocením mimořádného přínosu Petra Čolase pro město Ostravu v oblasti životního prostředí, převzali z rukou primátora Tomáše Macury jeho synové Filip a David. Rozhodli se, že finanční částku spojenou s oceněním věnují na podporu ochrany přírody. Vybrali projekt na ochranu místní biodiverzity v lokalitě Kozmické ptačí louky.

